

Remissvar

Datum
2018-09-18

FHS beteckning
335/2018

1 (3)

Ert tjänsteställe, handläggare
Försvarsdepartementet

Ert datum
2018-05-23

Er beteckning
Fö2018/00578/RS

Vårt tjänsteställe, handläggare
MPL samo, Peter Mårdeell, 08-553 426 47

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarshögskolans yttrande på remiss av betänkandet En lag om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland (SOU 2018:31)

Bakgrund

Försvarshögskolan har mottagit en remiss av betänkandet En lag om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland (SOU 2018:31). Betänkandet har sett över rättsliga förutsättningar för Sveriges försvarssamarbete med Finland och lämnar förslag på ändringar i lagar och författningar.

Inom Försvarshögskolan har underlag för yttrandet främst hämtats från Centrum för operativ juridik och folkrätt.

Försvarshögskolans yttrande

Försvarshögskolan delar huvuddelen av betänkandets slutsatser och förslag på ändringar i lagar och förordningar. Försvarshögskolan vill dock peka på vissa oklarheter och brister i betänkandet och förslagen.

Okklarheter

Angående 2 § p.1 (s. 27) i den nya lagen (2019:0000) så anses formuleringen "om Sverige är i krig eller krigsfara eller det råder sådana extraordinära förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som Sverige befunnit sig i" överflödig. Formuleringen får antas härröra från 6 § kap. 15 i regeringsformen, men kan inte anses tillföra något i författningstexten då ett väpnat angrepp per definition måste antas innebära att Sverige är antingen i krig, krigsfara eller sådana extraordinära förhållanden. På s. 88 st. 2 skriver utredningen sedan att det är en förutsättning för regeringens möjlighet att begära finländskt stöd att det råder höjd beredskap. Det är dock inte detta som framgår av författningstexten. Sverige kan mycket väl befinna

sig i krigsfara eller extraordinära förhållanden utan att regeringen för den saken har beslutat om att beredskapen ska höjas, även om regeringen innehar den rätten under dessa förhållanden. Det behöver klargöras vilken intention utredningen har med tidigare nämnd formulering av författningstexten.

Angående 3 § p.4 (s. 28) i den nya lagen (2019:0000) så framstår det som oklart varför utredningen föreslår att finska militära styrkor ska ha befogenhet att besluta om förfogande och dispositionsförbud enligt punkt 1 och 2 i 5 § förfogandelagen (1978:262) och inte även punkt 3-6. På s. 123 st. 2 framgår endast att utredningen anser att dessa ålägganden "lämpligen" bör förbehållas Försvarsmakten.

Angående 3 § p.5 (s. 28) i den nya lagen (2019:0000) så framstår det som oklart varför utredningen föreslår att finska militära styrkor ska ha befogenhet att besluta om förstöring enligt 7 § lagen om undanförsel och förstöring (1992:1402) och inte även om undanförsel. förstöring torde tveklöst innebära ett större ingrepp än undanförsel. Vad gäller verkställigheten av beslutet om förstöring kan även ifrågasättas varför utredningen anser att 21 § i förordningen om undanförsel och förstöring inte behöver ändras. Beror detta på att utredningen väntar sig att Försvarsmakten ska inkludera en öppen delegering av beslutet om verkställighet till finska militära styrkor i sina interna bestämmelser eller anser utredningen att Försvarsmakten ska ta det beslutet från fall till fall, vilket i så fall måste anses tidskrävande och göra den finska militära styrkans befogenhet att besluta om förstöring verkningslös. Ett beslut utan möjlighet att verkställa det är inte till mycket hjälp om finska militära styrkor snabbt kan komma att behöva förstöra en installation där svenska styrkor inte är på plats enligt utredningens egen formulering på s. 128 st. 2 i utredningen.

Brister

På s.55 st. 3 i utredningen återges Förutsättningsutredningens konstaterande att uppgiften för rikets försvarsmakt att möta ett väpnat angrepp mot Sverige och hindra kränkningar av svenskt territorium inte är en uppgift som direkt grundar sig på regeringsformen. Försvarshögskolan håller inte med om detta utan anser att detta torde gå att utläsa i 13 § kap. 15 i regeringsformen.

Försvarshögskolan anser att utredningen på s. 153 st. 6 använder sig av en olycklig formulering i form av "ofred". Förutom att den inte är vedertagen så är den juridiskt inkorrekt då "krigsfara" och "utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara" innebär att Sverige konstitutionellt sätt fortfarande befinner sig i fred.

Vad gäller den internationella jämförelsen i utredningens kap. 10 så anser Försvarshögskolan att fler länder utanför Nato än Finland borde inkluderas i jämförelsen. Det hade varit intressant att läsa om fler länder som i likhet med Sverige inte har några bindande försvarsförpliktelser.

Remissvar

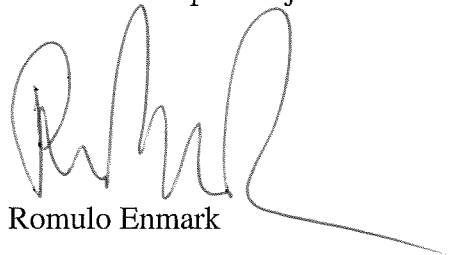
Datum
2018-09-18

FHS beteckning
335/2018

3 (3)

Beslut

Beslut om detta remissvar har fattats av Försvarshögskolans rektor Romulo Enmark efter föredragning av överstelöjtnant Peter Mårdell. I beredningen har bland annat Centrum för operativ juridik och folkrätt deltagit.

Romulo Enmark

Rektor

Peter Mårdell

Sändlista

Regeringskansliet (Försvarsdepartementet)

Inom Försvarshögskolan

Rektor

Prorektor

Vicerektor

Högskoledirektör

ISSL, MPL, MVI

HF